

CAP

VERMELL

Nº 55

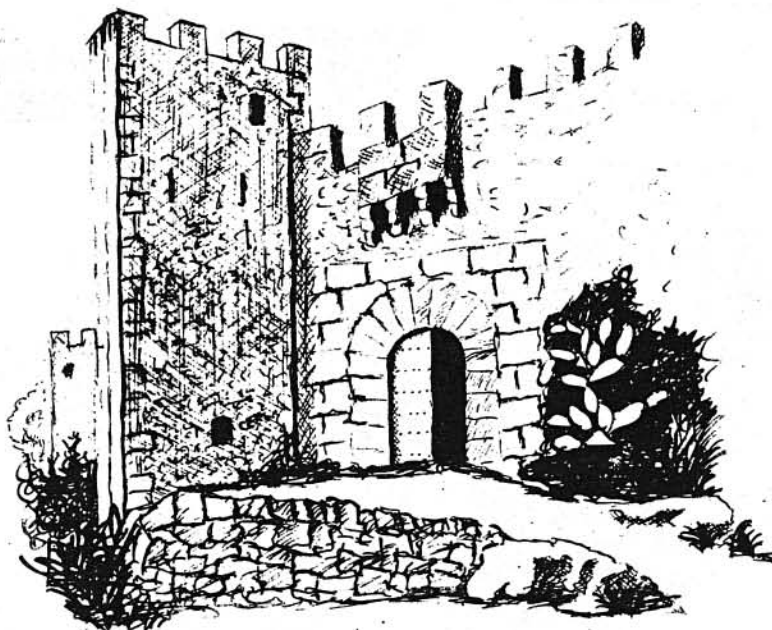
Capdepera-Cala Rajola

Juliol 1985

PAULES
GARCIA

portalet

Diuen els afectats que enguany el turisme no va massa bé i que molts de llits s'hauran quedat buits al final de la temporada. Les estadístiques oficials vénen a confirmar aquestes impressions i a convidar a la reflexió rigorosa sobre el futur de la primera indústria de la nostra terra.

Des del principi de la llibertat de mercat i de la lliure competència, hom hauria de convenir en que no es poden posar traves a la creació de noves empreses turístiques ni a l'ampliació de l'oferta. En canvi, des del seny que se'ns suposa, ningú pot negar que és autènticament suïcida l'actitud de seguir augmentant la capacitat hotelera (en totes les seves variants) quan la demanda comença a mostrar símptomes de franca recessió.

Segons aquelles estadístiques a que ens referíem al principi, pareix que la nostra és una de les zones de Mallorca que menys se n'ha sentit de la minva de visitants i el retrocés no ha assolit els cims certament alarmants d'altres indrets. I això, per què? Són millors els nostres hotels? Més econòmics? Som nosaltres més simpàtics? És més efectiva la nostra promoció? Ha estat per sort?

Sense ésser especialistes en la matèria i reconeguent que les causes són suficientment complexes com per no aventurar conclusions simplistes, sí ens atrevim a manifestar que un dels motius que, en bona mesura, contribueixen a mantenir un nivell acceptable d'ocupació, és la relativa conservació de bona part dels espais naturals que conformen el nostre principal atractiu turístic, juntament amb el clima. Així ho manifesten, al manco, els professionals amb els que hem parlat del tema.

Si aquestes raons -disminució de visitants i naturalesa com a element d'atracció turística- no fossin suficients per a reconsiderar la necessitat de seguir destruint un patrimoni que és insubstituïble, hauríem d'apel·lar a necessitats purament ecològiques, per molt que aquesta expressió (a força d'ésser utilitzada i encara enarborada per molts de personatges de plomatge dubtós) no sigui sempre entesa en la seva autèntica dimensió.

La gent d'aquest poble, els qui hi vàrem nèixer i els qui hi viuen i l'estimen com a seu, els qui no el contemplam com quelcom d'on treure'n un profit a curt termini, els qui creim que el futur no passa necessàriament per la total destrucció de totes i cada una de les nostres contrades, els qui ens sentim desplaçats i desterrats en la nostra pròpia terra, deim basta! Amb tot el dret moral del que estan mancats els venturers i especuladors oportunistes. O és que l'Ajuntament segueix somiant truites i creguent que és possible aficar seixanta-mil persones dins el terme municipal? Per favor...

PLAÇA DES SITJAR

PRESENTACIÓ Ja nunciàrem el mes passat que havia sortit el disc de l'agrupació "Castell de Capdepera" i titulat "Dolces tonades". La presentació pública va tenir lloc el passat dia 5, enmig d'una festa en la que hi participaren distints grups de la comarca i "Música Nostra", tot això acompanyat de coca i beguda a rompre. El sarau es perllongar fins tard.

MIRALLS Amb la mateixa facilitat que l'Ajuntament es dedica a reposar els miralls dels distints creuers perillosos del poble, n'hi ha que es dediquen a rompre'ls, voluntàriament o involuntàriament. Amb la qual cosa, seguim sense miralls.

JARDÍ Heu vist com ha quedat el jardinet de davant l'església de Cala Rajada? Preciós! Això demostra que és més important el bon gust que les grans despeses i hauria de servir d'exemple per a futures zones verdes del poble, que bona falta fan.

CENTENARI Si fa poc ens referíem al vint-i-cinc aniversari de la revista "Bellpuig", aquesta vegada hem de celebrar amb alegria el centenari dels companys del diari "Sóller". Sí, sí, ho heu entès bé, centenari! El centenari de "Cap Vermell" l'hauran de celebrar els nostres néts.

ELECCIONS Recentment, l'associació de la tercera edat de Capdepera, "Ca Nostra", ha celebrat eleccions. D'elles n'ha sortit elegit president l'amo en Tomeu Ferrer "Segó", amb la mateixa il·lusió que si d'un fadrí es tractàs. Per molts d'anys!

ACAMPADA Un any més, entorn de la setmana de Sant Jaume, els nins de Capdepera i Cala Rajada se'n van d'acampada. Enguany és Sa Duvaia el lloc escollit, i allà, acompanyats per un estol de monitors, a part de gaudir de tranquil·litat i bons aliments, celebraran unes jornades dedicades a les nostres tradicions. Esperam que s'ho passin molt bé.

BÀRBARS Però com que l'alegria mai és completa alguns bàrbars ja s'han dedicat a arrabassar tuies de les sembrades en el dit jardinet. Les tuies s'han sembrat de nou i els responsables han d'aprendre que hi són per adornar i no per fer malbé. Però això sols es pot aprendre tenguent jardins i cuidant-los. Alguns, potser els mateixos, s'han dedicat darrerament a rompre alguns dels arbres de l'autovia. Tot això no ha de desanimar als responsables municipals, sobretot si no volem que els energumens es creguin que van bé.

(passa a la pàgina següent)

(ve de la pàgina anterior)

FULLET L'Ajuntament ha editat un fullet a tot color i amb profusió de fotografies, dedicat als jardins de Ca'n March i al Castell, excel·lentment presentat. Els comentaris vénen en català, castellà, alemany i anglès. Així, a primera vista, se'ns ve al cap un dubte; quan parla del Castell, diu: "I des d'allà va enviar a Menorca els seus embaixadors exigint la rendició dels àrabs que l'ocupaven". Però, qui va ser que va enviar els embaixadors a Menorca? Ah! Misteri!

PINTURA Han aparegut les bases del I Certamen de Pintura "Vila de Capdepera" que convoca l'Ajuntament. Així per damunt, destacarem els següents punts: Les obres s'han de presentar entre el 10 de novembre i el 10 de desembre. El primer premi és de 60.000 pessetes (que no és cap cosa de l'altre món). Les obres s'exposaran del 14 al 20 de desembre. Hi haurà un premi especial per als pintors locals.

FESTES Ja han passat les del Carme, dins l'estil en elles habitual, és adir, forta participació popular i absència de figures. Com a novetat, la missa del dia de la Patrona es va celebrar en el moll, amb grans assistència i participació. Com a nota negativa, el mal paper de "Música Nostra", grup que es va presentar a actuar quan ja no era hora. Com a balanç general pensam que el saldo és positiu.

I aquestes són els actes prevists per a Sant Roc i Sant Bartomeu:

dia 14.- Recital amb Sa Gavella i Amancio Prada.

dia 15.- Festival amb Margaluz, Tenendete, Marysol i Massiel.

dia 16.- Focs

dia 23.- Cucorba, Exposició Pere Pujol, Viva la risa amb "La Bombi".

dia 24.- Ball amb Marfil, Toni Frontiera i Voltors

dia 25.- Carreres de cavalls, Teatre amb Xesc Forteza i Focs.

Que tot vagi bé!

LA SALA

EXTRACTOS DE ACUERDOS DEL AYUNTAMIENTO PLENO

SESION ORDINARIA

DEL DIA 5 de junio de 1985:

Se acuerda la concesión de las explotaciones temporales en las playas, así como la concesión de un mini-tren, para el transporte urbano de tipo turístico.

En materia de urbanismo y medio ambiente, se aprueba encargar los siguientes proyectos:

- de contribuciones especiales para la depuradora de Capdepera.
- del sendero de las Pitás.
- del sendero de las Anforas.

A petición de la empresa concesionaria, se aprueba la revisión de precios de agua potable en Cala Ratjada.

Asimismo, se aprueba la devolución de diversas fianzas a contratistas del Ayuntamiento.

En obras municipales, se acuerda que la anchura del camino Son Jaumell sea de 5 metros, se aprueba la ampliación del camino Es Murtà, se aprueba el pliego de condiciones para las obras de asfalto de varias calles de Capdepera se encarga el proyecto para el campo de deportes y se aprueban las obras del tejado del Ayuntamiento.

A propuesta de la Comisión de Urbanismo se aprueba el cambio de la calle de Sa Tafona Nova, que en adelante se llamará SÁlzinar y la calle Antonio Roig que se llamará Sa Tafona Nova.

Se acuerda contratar a varias mujeres para la limpieza de las dependencias municipales.

A petición de varios vecinos del Municipio se acuerda formar un grupo de bomberos voluntarios.

Finalmente es informado el Consistorio de los contratos para las actuaciones en las próximas fiestas patronales.

DURANT EL MES DE JUNY...

Han nascut:

Juan Luis Muñoz Bordoy
d'Antonio i Francisca.
Betina Mingorance Díaz
de José Antonio i Cecilia.
Joan Miquel Sancho Redondo
de Miquel i Mª Dolores.
Noemi Noch Sureda
de Manfred i Maria.
Joan Mercant Sureda
de Joan i Francisca.
Bàrbara Esteva Nebot
de Bartomeu i Antònia.
Marcel Unruh
de Bernd i Harriet.
Noelia Ramos Mariño
d'Antonio i Ester.
Francisco José González Romero
de Francisco i M^a del Pilar.

Han mort:

Pere Fernàndez Orpi
Nicolasa Vives Sancho
Luís Lindo Lara
Walter Jacobson

per què ?

PER QUÈ no se fa net l'escorxador?

PER QUÈ desapareix l'equip de basquet
senior femení?

PER QUÈ en el poble no hi ha més jardins
com el de davant l'església
de Cala Rajada?

PER QUÈ n'hi ha que passen per bons
quan tenen tan mala llet?

dèclimes afuades

d'es Pastor de Son Perdiu.

Aquest pastor, acostumat
a tresscar per sa muntanya,
troba cosa molt estranya
quan el fan anar embarcat.
Com si s'hagués engatat,
embarcat perd es cantet
i no es sap aguantar dret
ni a devora es pal major.
A la mar no hi ha pastor
sinó un pobre pastoret.

: : : : : :

Amb motiu i ocasió
del Carme, concretament,
me vaig voler fer es valent
i baixar a sa processó.
No sé si es perdé es timó
o si era d'es temporal
però ho vaig passar fatal
vegent la mar com botava
i a sa barca l'engronsava
com a un paper, ben igual.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

L'AMO. EN JOAN "COLL", Joan Sancho Alzamora (1879-1956)

CAPITOL XXVIII

Cala Rajada era una possessió de terra molt dolenta per fer grans i herba per al bestiar i només hi havia dues casetes molt baixes. Amb la construcció del far i la venguda d'aquesta gent hi feren algunes casetes de pescadors que pareixien més barraques que cases. Destinades més a magatzem de xerxes i ormejos de pescar que a altra cosa. Però els senyors de Ca'n Tafona i Ca'n Epifanio hi feren casa de recreo, essent els dos primers que hi anaren a passar l'estiu. Totd'una això caminava molt poc, però com més anava més caminava, fins a arribar a ser un dels punts d'estiueig més importants de la nostra Illa.

Ca's Bombu començà amb una caseta petita destinada a taverna, botiga de vendre comestibles i casa de mejar-

hi treballadors; la cosa i el moviment creixia i la casa també s'eixamplava i es feia per amunt fins a dur l'esplendor d'avui. Llàstima que no estiga a la vorera de mar, perquè tants de diners acaramullats a poc a poc és lo més fàcil que tornin no res a causa de l'hotel nou que s'ha fet fa poc a un lloc molt més a propòsit que Ca's Bombu.

Fa uns quants anys, quan els hereus de Ses Rotges feren els plans per urbanitzar aquesta possessioneta, un senyor anomenat D. Francesc Castellet hi comprà una illeta, hi edificà una gran casa amb moltes cambres, sobretot amb moltes dependències. Aquest senyor morí i el seu hereu ho ha acabat, establint-hi una fonda amb tota la comoditat possible per a atreure els forasters, amb l'avantatge damunt Ca's Bombu d'estar damunt la vorera de mar.

MATERIALS PER A LA NOSTRA HISTÒRIA

LA CASA DEL GOVERNADOR

LA CASA DEL GOVERNADOR (I)

La Casa del Governador se va construir, possiblement, a la primera mitat del segle XVIII. A l'any 1789, D. Jeroni de Berard ens deixava constància d'aquest casal, en un senzill planell que hi ha en el seu llibre "Viaje a las Villas de Mallorca".

En aquell segle, el casal devia impressionar als gabellins. El contrast era molt fort perquè pareix que les cases de dins el Castell no havien sofert cap tipus de modernització; la manca d'espai, la pobresa de medis, la inseguretat i l'aïllament impossibilitaven l'evolució. D. Jeroni de Berard ens recorda que les cases que hi havia dins el Castell eren totes "infelices", malplanes, sense aigua...

La Casa del Governador remarcava un contrast cultural; representava uns valors culturals propis d'una petita-aristocràcia; simbolitzava un tipus de vida còmoda, tranquil·la, ociosa i ciutadana.

A mitjan segle, al millorar les condicions

socials, les cases noves que se construïen ja eren més confortables. Aquestes cases no tan sols eren més espaioses, còmodes i boniques, sinó que, fins i tot, presentaven detalls decoratius tot imitant als de la Casa del Governador que, al parèixer, va estimular i difondre els nous valors que representava. Se copiaren, per exemple, les motllures dels ampits de les finestres; avui en dia, encara hi cases de la zona del Castell i una a Vila Roja, que conserven aquest tipus de motllura.

Quan se construeix la Casa del Governador, la manca d'espai no era un greu problema perquè hi havia moltes cases abandonades. La qüestió important estava en saber com s'aprofitava, com se construïa dins aquell espai, un poc més de cent-vint metres quadrats.

Els murs i l'espai interior de les antigues cases del Castell s'adaptaven a la forma del rocam i a la pendent de la muntanya; és el cas de la casa excavada just devora el Portalet. En el cas que ens interessa, comprovam que ja hi ha sol·lucions tècniques per a resoldre el problema: la construcció d'una plataforma.

El gabellí havia adquirit experiència treballant en les ampliacions realitzades a l'església, baix de la direcció, segurament, d'un mestre d'obres forà. Una mostra estava en la capella de la Mare de Déu del Roser. La capella se construïa banda fora la murada, era l'any 1703. Per salvar el desnivell se construï, primerament, i des de la part més baixa, un mur fins a l'altura de la construcció antiga. Per a aprofitar l'espai que quedava a l'interior del mur se construï una volta que després se convertí en fossera. Damunt la plataforma s'edificà la capella.

El plantejament que se fa en el cas de la Casa del Governador és semblant al de la capella del Roser, però el procediment i la tècnica són uns altres. Al peu del casal, a la part del desnivell, passava un antic carrer. Per a construir el mur de contenció de la nova casa s'aprofitaren les façanes d'unes cases d'aquest carrer, s'eixamplà el mur perquè la nova casa havia d'esser molt més alta, i se reforçà amb unes bones cantoneres de marès. Temps després se tornà reforçar recolzant-hi un nou mur fins a l'altura de les finestres.

En aquest cas, l'espai que quedava per baix del nivell de la plataforma s'omplí de trossam. Per què no se va aprofitar aquest espai? Avui ens pareix evident que el desnivell s'aprofitaria per fer una volta o una cisterna, sempre tan necessària a una casa. Cal pensar que el segle XVIII és un temps de transició entre el sistema antic de construir la casa adaptada al relleu i el sistema emprat en el segle XIX d'aprofitar el desnivell del relleu per a construir una volta o una cisterna.

L'explicació que consider més encertada del per què aquest casal no té cisterna està en que el governador va privatitzar en benefici propi la cisterna del Castell. En el segle passat, el petit terrat on hi ha la cisterna estava tancat de paret (segons l'Arxiduc). Una regata vertical que hi ha en el mur de la capella que tanca el terrat, i a l'altura del darrer escaló, demostra que el terrat se tancava amb una porta (1).

A part de la ben escollida situació del casal, des d'on se domina un ample paisatge, és important remarcar alguns aspectes de la façana.

En el segle XVIII, quan la vida és més relaxada i segura, començaren les cases de senyors a presentar canvis. Una innovació consistia en orientar la façana principal en direcció al sol. En són un exemple, entre molts, les cases de

Sos Sastres, Son Jaumell i Sa Mesquida. Aquest canvi va anar acompanyat d'un augment de tamany de portals i finestres. Com que les activitats eren més casolanes, així com la vida més refinada i allunyada del treball físic, se requeria llum dins la casa. Per altra part, era tot un símbol de poder.

Per què la Casa del Governador no té la façana principal orientada perpendicularment a la trajectòria del sol? Tal vegada, l'explicació estaria en que es tengué que adaptar a un sistema urbanístic (carrers i cases), i també al desnivell.

Un altre canvi a destacar de la façana de Ca's Governador és la col·locació del portal i les finestres d'acord amb les lleis de simetria. En el centre de la façana hi ha el portal d'arc allindanat de 2'55 x 1'37 metres; damunt l'arc, una sobreclau, i a continuació una finestra; a cada banda del portal, respectant l'altura i la distància, una finestra de 1'20 x 0'80 metres. La façana acaba amb una cornisa.

La façana de la casa pagesa, en contraposició a la de la casa senyora, era bastant irregular en quant a la col·locació dels elements (portals i finestres), per la senzilla raó de que aquesta creixia segons les necessitats del pagès i de l'espai disponible.

La Casa del Governador és de dos aiguavessos. L'aiguavés és cada part de teulada entre dues parets mestres paral·leles que suporten l'embigada. Una casa amb dos aiguavessos també era, en aquell temps, una novetat, ja que les cases del poble no en tenien més que un.

Antigament, qualsevol cosa una mica útil era aprofitada. La pobresa de medis justificava tot un procés de devastació que, per altra part, se donava per tot arreu. En el cas que estudiam, els murs exteriors estan construïts amb pedreny de marès, o sigui, el mateix material emprat en les antigues cases que, com era natural, serviren de pedrera. Abans he comentat que, fins i tot, s'aprofitaren trossos de mur; hi ha proves a la mateixa façana principal. També s'utilitzà tot un marc de portal.

=====

(1) Revisada la documentació utilitzada en el llibret "El Castell de Capdepera", he localitzat un error, pàgina 58, on diu que "davant Ca's Governador hi havia un aljub". No hi havia tal aljub, sinó un lledoner.

L'ENRAMADA

Avui, Estel, vull parlar-te des del record.

Un record sense ferides.

Sense cicatrius.

Un record ple de joia, ple d'imatges irrepetibles.

Festiu. Plaent.

Record on el protagonista és el pi.

Aquest arbre que amb tanta prodigalitat ens regala la natura.

Com un do.

Com una deixa.

Sí, Estel, vull parlar-te de temps enrera, de quan ens servíem del ramatge del pi per a ombrejar-nos el corral.

Ombra fresca i perfumada.

Olor intens a resina.

A pineda esponerosa.

A muntanya.

Enramada del corral!

A la seva ombra creixien, verds i ufanosos, els cossiols de fulles.

I les carnosos begònies.

La decorativa fúcsia, de flors violades.

L'alfàbega.

Les formes airoses de l'esparraguer.

L'humil gerani.

L'exòtica hortènsia.

El bellveure...

Tota la vida de l'estiu transcorria sota l'enramada.

Era com un pal·li casolà, refrescant i agombolador.

Ens lliurava de l'estretor de les quatre parets.

Ens dilatava l'horitzó escafit de la cuina.

Ens eixamplava el sospir.

Sota l'entreteixit de branques posàvem taula. Dinàvem a la fresca, mentre el sol queia a portadores, fent cruixir les pinyes.

I a les nits era aixopluc contra la humitat de la serena.

Sota seu, la vetllada transcorria fresquívol i assossegada.

La vida estava plena de manques.

De privacions.

De ferides.

Però sota l'enramada tot semblava més lleuger, més bo de dur.

El mal era més aconhortat.

Per la festivitat del Corpus era el temps d'esbrancar els pins per a engirgolar l'enramada.

De prop o de lluny, Corpus pel juny.

El sol bat a les totes.

L'aire es fa ardent.

Maduren les collites.

Llambregen les cireres entre les fulles.

El rossinyol omple de cant els horabaixes.

Assagen volada les primeres butzetes.

La festa del Corpus també tenia al pi com a protagonista.

Era l'ornament que donava vistositat a la festa.

I perfum.

El poble s'engalanava de festa.

S'enjoïava.

Es disfressava de natura.

L'espai urbà, avergonyit del seu ésser de pedra i ciment, es vestia de bosc.

Amb verd de bosc.

Amb flaire de bosc.

Amb ombra de bosc.

Amb somriure de bosc.

Els carrers per on transcorria la processó omplien llurs façanes de branques de pi.

Les branques més llargues.

Més ufanos.

Més esponerosos.

Collides al coster més arreberat.

Al comellar més ombrívol.

Al gual d'una torrentera.

Allà on el pi creixia amb més pompositat.

Donava gust passar-hi pels carrers.

Agranats i regats de fresc.

Nets com una patena.

Endomassats de verd.

Perfumats per l'efluvi de les branques.

I dels cossiols d'assutzenes.

I clavellines.

I la fragància subtil del gessamí.

El Corpus era una festa seriosa.

Sense bullanga.

Es commemorava la institució de la Eucaristia.

Una festa per a l'estrena del vestit nou.

De les sabates d'estiu.

Passava la processó.

Sota el pal·li de domàs blanc, el rector portava la Custòdia amb el Santíssim Sagrament.

La gent, al seu pas, s'agenollava reverent.

Després, se tornava a la xerrada.

Al diàleg a cau d'orella:

"Mira-la a na Margalida, no n'estrena, no, de vestit nou! No sé per què tenen tants de doblers".

"N'Antònia, quina lluentor de vestit! Segur que du posat el dinar de la setmana. No menjam però... en sortir al carrer..."

Eren les xafarderes de sempre.

Ningú fa res bé per elles.

"Mira, a ca'n Miquel no van a missa, però han posat les branques més grosses i han tret els cossiols més estufats".

Tampoc ningú fa res per a les beates de sempre.

Transcorria la tarda. Llenegava el sol cap al ponent.

La processó pujava la costa empina-

da d'en Capet.

La gent cantava.

Dos nins s'encalçaven entre les branques.

Les tombaven sobre els cossiols.

La madona esqueinava, amenaçant-los.

Els nins li feien jutipiris.

Tornava la calma al carrer.

Les branques de pi s'entraven fins al corral.

Sobre l'embigat.

Una contra l'altra.

Amb parsimònia.

Calia posar-hi cura en no fer clarianes.

Donar-li la mateixa espessura per tot, per tal que l'ombra fos homogènia.

I així quedava feta l'enramada.

Fresca.

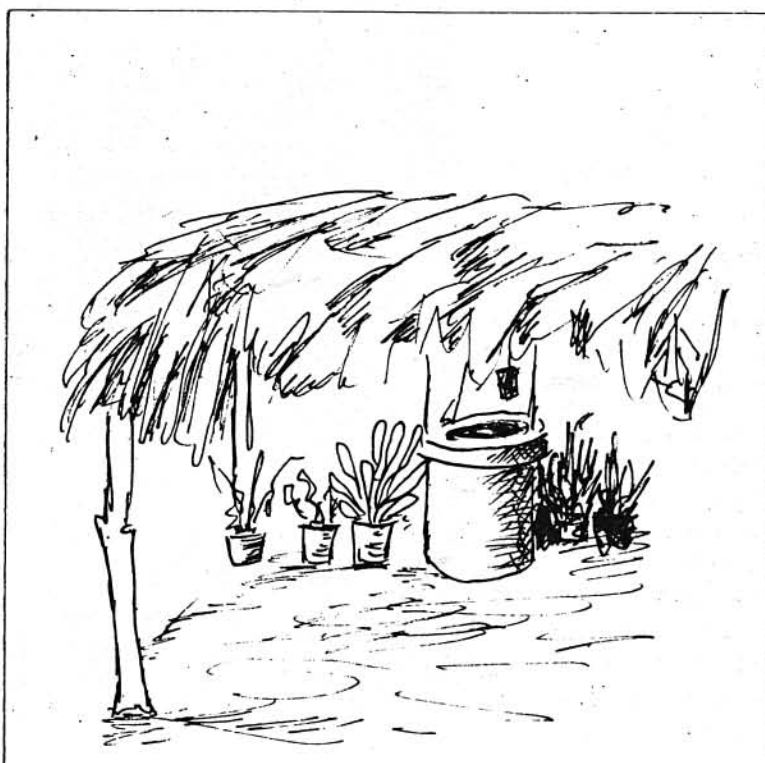
Perfumada.

Com una glopada de frescor sota el solstici de l'estiu.

Oh, enramada de corral!

JOAN RAI

Juny 85

- En primer lloc vos demanariem que fessiu un poc de història del vostre Club, una mica de resum de lo que ha estat fins ara.

MADO CATEOLA.- Fa uns anys D. Gabriel (Pérez) va promoure això. Jo trobava que per noltros anava bé. Quan va demanar gent que s'interessàs jo vaig ésser la primera que vaig aixecar la mà. Jo veia que per noltros era un benefici. Jo ja tenc setanta-nou anys i és a ca nostra que he d'estar, i aquí és ca nostra. Jo ja no deman més. He fet tot quant he sabut, així que per jo, massa bé tot.

- Però com vos posareu en contacte amb la gent i conseguireu aquest local?

MADO CATEOLA.- Juntament amb D. Gabriel i Sor Isabel començaren a fer gestions perquè ens cedissin el local i també la gent jove se posà en contacte amb l'Ajuntament. Amb el local ja teníem un ca nostra i llavors pensàrem que li haviem de dir. Jo vaig dir que "Ca Nostra", perquè allà baix es diu "Sol Naixent" i, en tot cas, aquí havia d'esser "Sol Ponent". "Ca Nostra" és ca nostra, i noltros els vells és a ca nostra que hem d'estar.

- Què vareu fer després d'inaugurar el local?

MADO CATEOLA.- Fèrem una exposició de fotografies antigues que cercàrem per tot el poble i això va tenir molt d'èxit. Després fèrem una festa per a tot el poble i convidàrem a l'Ajuntament que sempre mos ha donat lo que li hem demanat.

MARGALIDA RACONA.- Al principi no anava molt bé i nombràrem unes comissions de joves i vells. En fèrem d'economia, d'activitats, de neteja, de malalts, una d'anar a l'Ajuntament, i totes estan formades per vells i joves. Així ja començàrem a fer festetes entre noltros, cantàvem i ballàvem, i això és el fonament del Club. N'hi havia que volien el capellà i la monja, i altres no, però ells foren els que mos donaren força i que estan amb noltros. Aquí és un Club que

Aquest mes, "Cap Vermell" ha volent visitar "Ca Nostra", el club de la Tercera Edat de Capdepera. Havent ca nt, recentment, eleccions d'acord amb els nous estatuts de l'associació, he lgut que la nostra gent major manifestàs a través d'aquestes pàgines les seves curolles i inquietuts. Amb ells hem passat un estona molt agradable, parlat més del futur que del passat. I això és tot un símptoma.

és neutral, no té color polític, religiós ni de res, tots estan plegats, admetem tothom, joves i vells. Ara hem fet els estatuts i ha sortit una junta. Així que té la paraula el president.

L'AMO EN TOMEU SEGÓ.- Primer se va nomenar una gestora per lo dels estatuts. Aquesta gestora era per tres mesos i quan acabà aquest temps es tornà a parlar dels estatus i per majoria sortí que s'havien de fer. Després hi va haver eleccions i sortirem: jo com a president, en Toni Pascual com a vice-president, en Guillem Fullana com a secretari, en Damià Cassellas com a tresorer. Ara té la paraula el secretari.

GUILLEM FULLANA.- Totes aquestes criatures que han montat el Club s'han convertit en pedestals d'aquesta causa. Després de tot aquest temps la directiva ha estat bastant apreciada per tots. Pentura en quinze o vint dies tendrem lo dels estatuts estigui completament arreglat i se pugui donar oficialitat a tota la documentació que hi ha fins al present i no tendrem problemes de cap classe. D'aquesta manera me pareix que anirà bastant bé. No es tracta de cap sistema comercial, és gratuït, els socis no ha de pagar mentres sigui possible. Aquí no hi ha mercaders de cap classe, tots lluitam per la mateixa causa, sense discutir. Avui, que és la primera entrevista que tenim podem manifestar que al donar-nos a conèixer a l'autoritat civil local mos han rebut amb tota amabilitat i mos han promès la seva ajuda sempre que poguessin. Crec que si la cosa no s'espenya duu un bon camí. Aquí hi ha repòs, descans, riure i respecte per a tothom.

- Parlau un poc dels projectes que teniu en marxa i dels problemes.

L'AMO EN TOMEU SEGÓ.- Ara, per Sant Bartomeu, confiam fer una festa per a tot el poble. Encara no està ben organitzada però ja l'organitzarem. Després de totes aquestes coses que pensam fer

de festes estan fent gestions per conseguir una residència. Noltros la tenim sol·licitada, la tenim demanada a l'Ajuntament, que mos contestarà un dia, però aquestes coses no se poden arreglar en un dia. De moment tenim esperances però no podem passar s'arada davant es bou. Aquestes coses han d'anar poc a poc.

GUILLEM FULLANA.- Per muntar aquesta residència, un dels problemes és l'econòmic, però les perspectives que tenim són bones i creim que tot es podrà solventar.

DAMIÀ D'ES FORN.- Els doblers que noltros tenim són en el banc, ben guardats. Quan els hàgim de menester és bo de fer treure'ls. Ara de moment encara no estam ben organitzats. De moment, doblers en tenim pocs, però també hem de dir que tenim pocs "gastos", perquè si hem fet una tombola o una rifa no hem hagut de gastar ja que tothom ha participat, tot el poble mos ha ajudat. També hem rebut donatius de molta gent del poble i també tenim el caixonet on posam els doblers quan venim a beure...

Ara, per acabar, cantarem una cançó molt antiga que va dur a Capdepera un militar que era d'Inca. D'això fa més de setanta anys. Aquesta cançó la cantàrem a l'amo En Tomeu Segó el dia que va sortir president:

"Adiós Capdepera hermosa,
adiós pueblo inseparable,
te quiero más que a mi vida,
te quiero más que a mi madre.
Y de veras de lo digo
que si tuviera dinero
a la puerta de la sala
con oro y perlas pondría un letrero
diciendo: Eres Capdepera
la más hermosa del mundo entero".

Aquest és el bon humor que regna a "Ca Nostra". Moltes vegades ho hem dit des de "Cap Vermell", els vells del poble ens estan donant un exemple de ganes de viure i de il·lusió que per ells voldrien molts de joves. Amb aquest esperit els hem trobat i amb aquest esperit els deixam. Que l'alegria mai falti a la casa de la nostra gent gran!

ORTEGA Y GASSET (i 2)

Què pensava Ortega de la filosofia?

En el darrer número de "Cap Vermell" vaig anunciar que tractaria alguns aspectes del pensament orteguà. Després he pensat que seria més convenient només tractar-ne un, a fi de no allargar-me massa, posant a prova la paciència del lector.

Diré unes paraules sobre el que pensava Ortega de la filosofia. El nostre pensador va escriure moltes pàgines sobre la filosofia. Si val la expressió, diré que Ortega va filosofar molt damunt la filosofia.

A Ortega, que estimava les paraules correctes, no li agradava gens el nom de filosofia. El trobava poc elegant i mancat d'autenticitat. El nom vertader de la filosofia és "aletheia", que traduït del grec vol dir veritat, investigació.

Per a Ortega, la filosofia és un saber decisiu, va al fons de les coses donant raó del que diu. El filòsof no es pot treure coses de la màniga. Ortega, molt expressivament, diu que la filosofia és "heroisme intel·lectual". Aquesta concepció de la filosofia entronca amb la tradició. La immensa majoria dels filòsofs coincideixen en que la filosofia és un saber decisiu. A la pregunta de si la filosofia és

ciència o no, Ortega respon ben clar i llampant que no, que la filosofia és saber rigorós però no és ciència. Les ciències, diu Ortega, tracten un aspecte de la realitat, en canvi la filosofia s'enfronta a la realitat. Les ciències no van al fons de les coses, i en canvi, la filosofia va fins al fons de la realitat, o al manco ho intenta. Amb això, Ortega no vol despreciar la ciència, sinó situar en el lloc corresponent a la ciència i a la filosofia.

Ortega també té clar que la filosofia no serveix per res, no té cap finalitat pràctica. Però això no vol dir que la filosofia no sigui interessant sinó tot el contrari. La filosofia és tan interessant que és un fi en si mateixa, la filosofia val la pena per ella mateixa, si bé no arriba mai a la veritat completa.

I jo, què pens del que diu Ortega?

En un punt no estic d'acord, i és que me pareix que la filosofia val la pena per ella mateixa però també ha d'apuntar molt seriosament a millorar el món. Per altra part, històricament, la filosofia ha contribuït a transformar el món, a vegades per bé i a vegades per mal, però la filosofia no és inofensiva.

ANTONI RIUTORT

HEM FET AQUEST NÚMERO:

Joan Nebot
Mari-Germa Melis
Joana Colom
Maria Vives
Biel Pérez
Pep Terrassa
Llucià Sirer
Ma Antònia Nadal
Jaume Fuster
Coloma Mayol
Manuel López

Toni Riutort
Bàrbara Flaquer
Ani Muñoz

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
Capdepera-Cala Rajada
JULIOL - 1985
Carrer d'Es Port, 43 - CAPDEPERA
Dipòsit legal: P.M. 497/80
Imprimeix: Apóstol y Civilizador, Petra.

El padrí havia pres la determinació aquella nit.

- Els al.lots no menjaran moix mentres jo tengui llebres dins les mans - digué.

I és que aleshores, l'Estat - si és que es pot dir estat a aquella dictadura - havia requisat i posat precintes a tots els molins del terme, i fora terme. Els conradors eren obligats a declarar el blat que sembraven i a entregar el que collien. A canvi, mitjançant una cartilla de racionament, rebien un poc de farina de blat de moro que, més que farina, pareixia serradís. Això era el moix que, parodiament el vell refrany, havia dit el padrí.

Aquella nit ho decidí: faríem un molí de sang.

En principi quedàrem una mica astorats, no albiràvem molt bé què podia ser un molí de sang. Ell ens ho explicà.

- Hi ha diferents tipus de molins: el de vent, el d'aigua i el de sang. El de vent es diu així perquè és el vent, la força del vent, qui empeny les veles i fa girar les moles. L'altre és l'aigua la força motriu que el mou i...

- El de sang el mou la sang - va judicar el cosí petit.

- Sí - contestà el padrí.

I ens quedàrem més astorats encara, pensant d'on trauríem tanta sang per fer girar aquella rodota tan grossa que havíem vist al molí d'aigua de Na Means.

- Se diu de sang perquè és mogut per les bísties, com una sínia, donant voltes sense minva. Però al nostre molí el mourem nosaltres, una estona cada un.

Aquella nit ens costà dormir-nos. La idea de veure'ns enganxats a una perxa, com un mul, ens turmentava. No podia allunyar el record del cavall de Ca'n Patró donant voltes a la sínia, amb la collera posada i els ulls tapats amb les cucales, voltant sense fi.

Devia ser, esgotador. I aquella suada. I l'esbart de mosques empipadores arrapades a la pell... Era inquietant.

El padrí havia rumiat la idea llargament. Res escapava a la planificació que mentalment havia teixit. I n'era conscient del risc. El molí seria contra llei. Seria un molí clandestí. Però això no ens assustava. A casa ens havíem fet destres en clandestinitats. Tot ens ho havien prohibit. Fins i tot menjar-nos el blat que havíem suat. Assenyat i circumspecte, el padrí assaonava curós la curolla del molí. Peça per peça s'estudiava el muntatge i l'emplaçament. Calia fer-lo a un lloc recerat de mirades i, sobretot, ensordidor, que apaivegàs el soroll de les moles al rodar. Va decidir-se per muntar-lo a un racó de la volta soterrània que servia d'estable a la mula roja. Allí, al no emprar-lo, l'amagaríem sota dues xàvegues de palla.

Les dues moles velles que teníem al corral, que feia anys que la padrina emprava per a posar-hi els cossiols, adobades de fresc, ens servien per al molí. La més prima, i ja un poc crivellada, seria la sotana, ben subjectada al trespol, i la més gruixada seria l'alta, la que es fa rodar. L'amo en Lleonard, expert en el maneig del martell i l'escarpra, si ho volia fer - i volgué fer-ho - les picaria per a cairar-les de nou.

Record el diumenge que l'amo en Lleonard vengué per adobar les moles. Aquell tac-tac característic del martell picant a l'escarpra sembla que encara el sent. A cada cop saltava una petita esquerdada de la pedra. Una rera l'altra, la mola perdé el color terrós que tenia i es quedà amb aquell gris particular de la pedra viva. Fou com si a les moles les hi haguessin rentat el rostre. Quedaren com a noves de trinca. L'amo en Lleonard havia fet la feina amb l'amorositat i mestria de l'escultor quan afaïçona una estàtua.

Duguérem dues rodes dentades que engranaven molt bé - eren d'una sínia

(passa a la pàgina següent)

(ve de la pàgina anterior)

de caixons - que fariem servir per a transmetre la força i la rotació des del mànec a la mola alta. La tramuja la férem amb quatre posts de pi, amb les eines i el banc de fuster que el padrí tenia al sostre. Als pocs dies tot estava arranjat per al muntatge. Una nit anàrem per feina.

L'oncle Miquel, que era picapdrer d'ofici, enllestí el basament amb quatre peces de marès gruixat posades de pla. A sobre hi clavà, ben encimentada, la mola sotana. Fou una feina curosa, per tal de donar-li l'horitzontalitat en totes direccions. El nivell treballà força. En poc temps el molí quedà enllestí, a punt per a l'estrena just que passàs el temps prudencial per a l'enfortiment del ciment.

Arribà el moment de la prova definitiva. El padrí buidà una senalla de blat dins la tramuja. El meu cosí i jo ens hi aferràrem força al mànec. Fou feixuc rompre la inèrcia, però la mola alta donà la volta sobre l'eix. I una altra. I una altra, de volta. Prest sortí el rajolí escafit de farina.

Però el treball era esgotador. L'exercici de donar voltes al mànec produïa una pèrdua de forces. L'empènyer o estirar, segons el costat que estaves respecte del sentit de rotació, et deixava exhaust, extenuat. Per fi compreguérem tota la dramàtica realitat que s'amagava rera aquell nom de molí de sang. Poc a poc hi deixàrem la nostra.

Però tot l'esgotament es transformà en joia quan, al matí, la padrina, de les entranyes calentes del forn, amb la pala ampla, tregué el primer pa. Era un pa gros, estufat, colrat per l'acció de l'ardentor del forn, crivel·lat... Tota la casa quedà amarada amb l'olor de pa calent, de pa tendre, de pa acabat de fer. Berenàrem de pa amb oli.

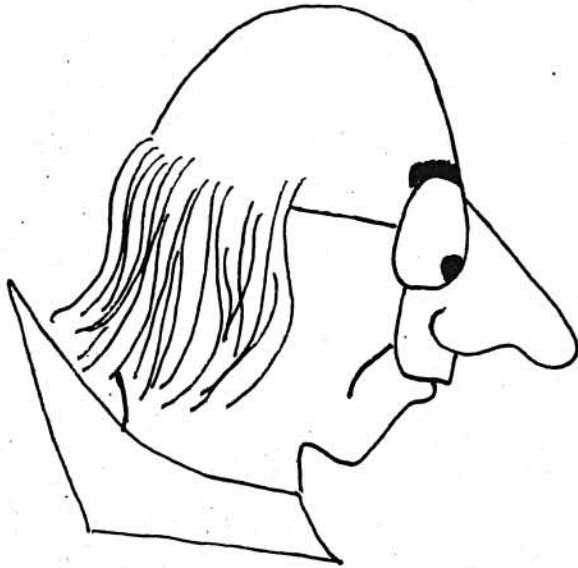
I un s'anadonà de que valia la pena l'esforç de la molta per a gaudir del goig de la berenada.

ES XORIC DE SON XONA
Juny 85

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estancs de Capdepera.
- Llibreria L'Orient.
- Llibreria Cala Rajada
- Llibreria L'Alborada
- Llibreria Es Mollet

La majoria de ciències i paciències que sortiran s'han trobades a calixos polsosos, vells matalassos i amagats racons empedrats. Aplegats per uns quants amics, tots científics de reconegut prestigi, ens hem decidit publicar-les al CAP VERMELL per lo molt que han pregat i perquè sabem de les ganes i el desig amb que els lectors ho esperàveu.

Obrim, doncs, una nova secció, que vol donar-vos savis consells per "anar fent" en aquesta vall de bastons i garrotades. A vegades seran fórmules domèstiques, altres, receptes culinàries, cures fàcils, experiències del bon viure o distraccions casolanes que a un moment de la història contribuïren al progués de la humanitat.

Recomanam als amables i ignorants lectors l'estudi conscienciós de les fórmules prescrites en els presents articles, advertint, per això i de passada, que a més de no respondre de les averies que pugui haver-hi, no garentim els resultats dels procediments ni la seva eficàcia; encara que hi creïm a ulls clucs.

Atenció, que començam:

REFRESCAR EL VI SENSE AIGUA FRESCA NI GEL

Aquest remei va pels incrèduls i tomassets. És ús habitual durant l'estiu, estació en que, segons les estadístiques, sol fer més calor.

Doncs bé, en un ribell ple d'aigua, encara que aquesta aigua no sigui de la font de Na Taconera sinó senzillament aigua de l'aixeta de casa, després d'haver-hi ficat les botelles corresponents, hi tiren un tros de sofre ben sencer.

El vi s'anirà refrescant per moments, amb l'avantatge de que després poden fer servir el sofre per qualsevol altre ús domèstic (si és que en saben; i si no esperau atentament aquests articles i vos ne diré).

Podeu aplicar-ho a qualsevol líquid o sòlid mengívol als que volgue minvar la temperatura. És molt recomanable per a acampades amb gent exigent, excursions on no hi ha font o cases on no hi ha gelera. Provau-ho!

COM ARRUIXAR LES MOSQUES DE LA CARN

Sabut és que les mosques no deixen conservar la carn crua i altres aliments en bones condicions higiènic-sanitàries; fins i tot arriben a criar-hi cucs. Per lliurar-se'n d'elles, de les mosques, la pràctica domèstica aconsella cubrir els aliments amb substàncies com farina, sal i, més darrerament, se tapa amb teles o plàstics.

Nosaltres proposam un mètode més còmode i senzill: Deixar la carn ben descuberta damunt un lloc fresc i no posar-hi davora més que dos o tres bocinets de ceba crua.

Es provat que les mosques fugen com uns mals esperits. Hi va res jugat?.

COM SE TALLA EL VIDRE

De la mateixa manera que tallam un tros de roba o de paper al nostre gust, podem sempre que volguem, tallar un tros de vidre sense necessitat del diamant: Amb unes senzilles i ordinàries estisores.

El secret d'aquesta experiència extraordinària consisteix en tenir, mentres se fa l'operació, el vidre, les estisores i les mans dins d'un poal ple d'aigua. El vidre es tallarà amb tota facilitat en línees rectes o curves sense trencar-se ni escabotar-

(passa a la pàgina següent)

(ve de la pàgina anterior)

se de cap banda.

Aixó es degut a que l'aigua fa desaparèixer les vibracions de les estisores i del tros de vidre. Si deixam sortir fora de l'aigua el més petit bocí de vidre o d'estisores, les vibracions bastarien per fer-mos quedar malament.

Podem tallar, així mateix, el vidre quan és prim amb les estisores i sense necessitat d'introduir les mans dins l'aigua: Cubrint bé el vidre amb tires de paper solidament enganxades i col·locades en totes direccions. Aquestes tiretes destrueixen també les vibracions i privaran que el vidre se trenqui.

El procediment del poal d'aigua és per aixó el més segur i el més fàcil d'executar.

BON TEMPS O MAL TEMPS

Per tots aquests pescadors de

peix-roquer que no van més enllà del faro i que mai saben si diumenge farà bon temps; per tots aquests i per qui ho vulgui provar, va aquest consell:

Dissabte vespre, fent un voltí o una volteta, se donen el luxe d'anar a prendre un cafè a qualsevol bar. Quan tenen la tassa davant, procuren bocar el sucre sense remenar el líquid i voran pujar unes bimbolles a la superfície. Si aquestes formen com una massa escumosa estacionant-se en mig de la tassa, senyal de BON TEMPS. Si la bromeira s'escampa i eixampla en forma de cercle o se dirigeix tota plegada cap un dels costats, senyal de PLUJA. I si l'escuma se conserva al mig de la tassa però sense dilatar-se ni estendre's, TEMPS VARIABLE.

Facin la prova d'aquest baròmetre i si vos pronostica un dia esplèndid vagin a pescar. I me convidin.

EREP:

(El secreto de la canalización)

Había un pequeño pueblo en la isla, que todas las mañanas se desperezaba a la sombra de las piedras de un viejo castillo. Sus habitantes vivían y crecían bajo la mirada vigilante de unos ojos pétreos y benevolentes. Era gente sencilla, de esa que no va haciendo mucho ruido por la vida.

También tenía, como casi todos los pueblos, un loco, Nemesio. Así se llamaba ese señor mayor, tocado con una vieja visera de pana verde y una chaquetilla de punto gris. Nemesio no había nacido en el pueblo; llegó a él con su esposa hace tanto tiempo que nadie lo recordaba. El destino quiso que no tuvieran descendencia y, al morir su mujer, quedó solo.

La soledad y los largos paseos fueron encorvando su espalda y llenando su rostro de arrugas. También fue perdiendo en poco tiempo el oído. Lo que no perdió fue su sentido del humor. Se

pasaba el día haciendo bromas y, como no oía los reproches de los vecinos, seguía haciéndolas. A veces, se ponía una enorme nariz de plástico e iba a la salida de la escuela con el fin de asustar a los niños. Al poco rato, los tenía tirándole por detrás del jersey, y cuando se volvía le tiraban del otro lado, y juntos reían hasta hartarse.

Nemesio iba viviendo gracias a la ayuda de algunas vecinas que le limpiaban la ropa y atendían sus escasas necesidades.

Pero el tiempo no pasa en balde y un día le dió al bueno de Nemesio por morir. Despacio, muy tranquilo, como en un sueño profundo. A ratos se despertaba y decía alguna frase graciosa.

Poco antes de dormirse definitivamente, abrió bien los dos ojos y dijo que en el pueblo había enterrado un tesoro. Luego sonrió, puso cara de niño, cerró suavemente los ojos y se quedó quieto. Los presentes se miraron entre ellos y comentaron lo que acababan de oír. Unos

decían que era otra broma, otros, los más realistas, opinaban:

- Si, bueno, pero por si acaso...

Al final imperó la sensatez y lo achacaron a la falta de riego del difunto. Todos marcharon a sus casas.

Al día siguiente amaneció como siempre. El viejo castillo fue recogiendo sus sombras por la ladera extendidas igual que redes a la luz de la luna. Nadie había dicho que iba a ser un día diferente. Pero sí, había algo distinto, se notaba más movimiento. Picos y palas iban de aquí para allá encima de los hombres.

La noticia de la muerte de Nemesio se había extendido rápidamente. Los vecinos lo habían hablado a la noche, en la casa, y por una rara coincidencia no ajena al común egoísmo del corazón humano, casi todos habían tomado parecida iniciativa.

Al principio se esforzaban en disimular, pero al darse cuenta de que el de enfrente estaba en la misma tarea, cambiaron su sigilo por el acierto de hundir el pico en el lugar exacto.

Quien más y quien menos, todos recordaban esa piedra cerca del pozo que siempre había tenido un extraño sonido a hueco, o aquella esquina de la huerta que apareció removida una mañana hace ya dos otoños, o el viejo canalón que desbordaba agua como si tuviese atravesado algo dentro que le impidiera tragar... y lo asociaron con lo dicho por Nemesio.

A media mañana apareció una excavadora dirigida por empleados municipales y como un gran monstruo empezó a arañar la cara de la plaza mayor del pueblo y luego siguió por las calles principales.

En pocas horas el pueblo presentaba un aspecto insólito. Las calles, las plazas y caminos estaban con la tripa abierta. Había más trincheras que en toda una guerra. El viejo castillo se restregaba una y otra vez los ojos y no salía de su asombro viendo lo que estaba sucediendo a sus pies.

Al atardecer, la gente se fue reuniendo de forma espontánea en la plaza, poco a poco. Comentaron, en corrillos, lo que habían encontrado: cantidad de trastos que creían definitivamente perdidos. Pero ninguno de ellos se parecía a un tesoro. Xiscu, el dueño del bar, trajo unos pequeños trozos de algo que podía haber sido una estatua. Se dieron cuenta que encajaban y empezaron a armar el rompecabezas. El grupo fue viendo con gran sorpresa y el aliento contenido como aquello tomaba forma.

Nadie se lo podía creer! Una vez puesto el último trozo, ahí estaba Nemesio guiñándoles el ojo y sonriéndoles burlonamente desde lo alto del pedestal.

Catalina, la panadera, que estaba cepillando la chaqueta del difunto, encontró en uno de sus bolsillos algo que explicaba lo del tesoro. Era un recibo de la luz escrito por detrás que leyó a todos y que decía: "Tontos más que tontos, os gasto bromas hasta después de muerto. Tomaros la vida con humor si queréis vivir muchos años!

Este era el tesoro.

Se oyó algún que otro juramento pero, en su mayoría, la gente reaccionó bien.

Entonces, el alcalde tomó la palabra y, preocupado por el prestigio del pueblo entre los de las cercanías, propuso:

- Abiertas ya las zanjias, se aprovecharán para canalizar el agua y llevarla a las casas, que buena falta hace.

Esa sería la explicación oficial al lamentable aspecto del pueblo. Todos hablaban de la lección que habían recibido de Nemesio. Y como prueba de reconocimiento alguien propuso que se levantara un monumento con la estatua de Nemesio en la plaza mayor y, debajo, un rótulo que diría: "Al Ilustre vecino D. Nemesio Rocaforte, que fue quien más contribuyó con su imaginación y humor a la traída de agua corriente a este municipio". La propuesta fue aprobada por unanimidad con gran alegría y regocijo.

Cuando pasé por el pueblo, en Diciembre del 84, todavía estaban las zanjias abiertas y ya habían empezado a enterrar grandes tubos. A mis preguntas sobre el aspecto del pueblo, todos me dieron la versión oficial. Bueno, todos no, hubo un vecino que me contó la historia que os relato. No estoy seguro de que sea verdadera pues estábamos alrededor de un fuego bajo, con el casco vacío de una botella bebida a medias.

Tampoco me importa su veracidad, a mí me gusta porque es más bella. Además, la tarde que partí, después de una inolvidable semana en la región, tuve la impresión, por un instante, que el viejo castillo me guiñaba un ojo de manera cómplice. Aunque enseguida descubrí que el sol, en su alocada huida, había quedado atrapado fugazmente en una de las ventanas del castillo.

RAFAEL F. UNGIL
Portugalete
(Vizcaya)

Estic mig empardalat. La calor em guanya. Me tombaria davall un pi vuit dies, sense fer res. Diuen que els treballadors espanyols donen poc rendiment. Massa que en donen! Amb aquestes temperatures és un miracle que ningú faci feina. Els qui s'ho agafen millor són els de l'Administració (Central, Autonòmica i local), que durant aquests mesos no en foten ni brot. I això que tenen aire acondicionat.

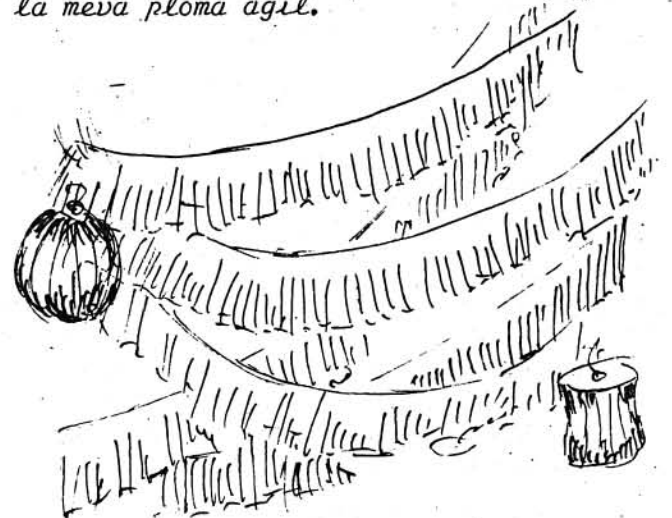
La manera d'emprenyar el pròxim que tenen els polítics durant l'hivern, sospita que ha anat madurant l'estiu. Fora de la pressió dels despatxos, la gent pública aprofita la canícula per a maquinari nous sistemes de tortura psicològica (i de l'altra). Des de la platja, el xalet, l'apartament, etc., els responsables centrals, autonòmics i locals estudien com mantenir-nos a retxa: OTAN, Mercat comú, seguretat social, impostos, exaccions, lleis, decrets, ordres, multes, sancions, avisos, comunicats, expedients, requeriments, declaracions amenaçes, previsions, pactes, acords, enfrontaments, dissensions, ruptures... Davant l'allau que ens vé a damunt permanentment, els soldats rassos no poden fer més que parar la xubascada de qualsevol manera. Ens tenen acollonats.

Insistesc. Bona part de la tàctica i l'estratègia per fer-nos fer bonda s'inventa durant l'estiu, creis-vos-ho!

Reflexio sense malícia. Una part del que pagam a l'Ajuntament va, lògicament, a inversions. D'aquestes inversions, una part se destina a serveis públics amb els que millorar la qualitat de vida. Exemple: s'arregla la plaça dels Mariners, per a esplai de tots nosaltres, però se destina a ús privat amb el que generar nous ingressos per a destinar-los a crear nous espais públics, com el Passeig Marítim, que en bona mesura se destina a ús privat amb el que generar nous ingressos per a destinar-los a crear nous espais

públics que se destinaran... Amb la qual cosa els espais que haurien d'esser de tots sols són d'uns pocs, per molt que això sigui legal i per molt que això generi beneficis. Per què necessita espais que no podem utilitzar? És aquest el futur destí de la Plaça dels Pins?

Els nombrosos "fans" d'aquesta secció se desesperen cada vegada que, per motius d'espai, no pot aparèixer la meua col·laboració, com el mes passat. Jo ho dic als companys que fan "Cap Vermell", que no deixin de publicar els meus escrits, que la revista se'n senti i que molts de subscriptors ploren a llàgrima viva quan troben a faltar la meua ploma àgil.

La disminució important de l'afluència turística d'aquest any no pareix esser obstacle per a seguir fent malbé tot quant es posa, per davant dels urbanitzadors. I què si ja sobren places? I què si la naturalesa duu camí d'esser quelcom que sols expliquen els llibres de text? I què si els que vénen són cada vegada menys i sempre més desenganyats per la substitució obstinada de pinars per ciment? I què si el dia de demà ha de venir el Solchaga de torn a fer la reconversió turística i l'hem de pagar entre tots els beneïts d'aquest país? La qüestió és fer destrossa. Ah! quin gran invent, el turisme!

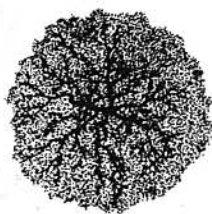
17.07.85. 8'30 A.M. Vaig fer un tomb pel moll i els símptomes de ressaca eren evidents. Els paperins encara voleiaven al ritme de la tramuntanella del dilluns de festes. Bones festes,

si senyor! Per molt que alguns sectors locals vulguin negar l'evidència de quelcom que ha arrelat, ja definitivament, dins el cor de la gent de la mar i de molta gent que no és de la mar. Bones festes les del Carme, sí senyor!

Repetesc que no som bo per res i que la calor me guanya. No sé ni com he escrit aquestes retxes. El meu

homenatge estiuenç a cambrers, cuiners, pescadors, picapedrers, mecànics, municipals, dones dels serveis de neteja dels hotels, pagesos, brigada municipal, dependents, electricistes, i tots aquells que han de fer feina a 35 graus a l'ombra i han de produir cada dia més perquè hem entrat al Mercat Comú. Visca la civilització!

CAP ROIG

EL PES ESPECÍFIC DE LES CLEPSIDRES EN EL MON EFERVESCENT

La Segona Biennial dels Monocles Fumats ha estat un plom carregat de punyetes del Punhyab. Menys mal que a la sortida alguns dels ponents ses trobaren amb un oasi de pel curt (no vull dir que es trobassin amb una vagina afaitada un mes abants). Hi havia arbres, mates, arbusts, ullastres. I endamés no estaven allà sols. Primer neix l'espant, llavors l'esglai, i el sobressalt és ja la profecia desencaixada. Sense piular varen fotre-li al camp, desgraciats dels cordons de sabates que es rompen a la mitat del camí.

Tots els aleas es recobren fàcilment, però els bocs resten al seu davant, com en una ofensa eterna. El gest d'un generós pastor d'Extramadura resol la situació, duguent al seu lloc la guarda de bocs remugadors. En aquest món efervescent no hi cans que mosseguin amb dents a l'estil de l'imperatiu categòric d'Emmanuel Kant, aquell pobre d'imaginació reproduït dintre de la història. Tampoc hi ha cans que lladrin per la penúria dels cors xapats. Aquest món efervescent és un zig-zag, i els bocs es mouen amb la bestiesa mental del aquí som jo. Aquest món funciona per papers transcendents, i inútils per a altri: vicioses viudes de veterinaris venecians, nedadors empedreïts.

Unificar les voluntats pot esser fàcil, per igual que la maquinació del vici enèsim. I el pastor d'Extramadura mai perd el seu somriure de Mefistòfeles, són les riallotes de l'executador durant el sopar que li ha oferit la viuda de l'executat a la francesa. El seu devallant està brut com el d'un porc, el seu morro és brillant de saïm, i la substància de l'aguiat li fa caragolins en el galamó.

El pastor sap perfectament que a un dels bocs li agrada molt el raïm moscatell, i sempre que és humanament possible li dona aquest gust. Cada any, quan l'estiu acaba i al passar per una vinya sembrada de moscatell, els bocs giren la vista a una velocitat molt increïble, i els seus ulls agafen una lluentor de bolles de nacre. Amb un esclafit de dits el pastor d'Extramadura dona permís als bocs per a menjar el raïm. Els bocs són posseïts per una gola artificial, i s'afuen als ceps, mentre se'n foten de l'assossec interior i mengen durant deu decenis, no deixant un sol gra de moscatell a la vinya. La humanitat renega dels vermadors en un museu de cera.

Nota bene: no tots els plaers es poden compartir amb tothom, malgrat el clarí soni millor dintre d'una ribella bruta dels pels del darrer afaitat de Simone de Beauvoir.

MATEU GILI MERCANT

En gran mesura, s'ha confirmat el que vaig dir el mes passat respecte de la nova directiva de l'Escolar. Alguns noms no hi eren, però són els menys. Aquesta és la composició de l'equip responsable de dur a bon port la nau del club verd-i-blanc:

President	Joan Vaquer Garau
Vice-President 1er.	Gabriel Soler
" "	2n. Pere Brunet Vives
" "	3er. Pere Flaquer Flaquer
" "	4. Gabriel Flaquer Melis
" "	5. Antoni Alcover Femenias
Secretari	Miquel A. Esteva Castro
Vice-Secretari	Bartomeu Massanet Ll.
Tresorer	Guillem Esteve Bauzá
Contadors	Maties Sàchez Bauzá
	Mateu Garau Morey
Secretaris Tècnics	Pere Brunet Vives
	Jaume Massanet Lliteras
Vocals	
Camp i material	Pere Massanet Sirer
	Jaume Llaneres Mas
Assessor Comissió Deportiva	Francesc Gambins Méndez
Propaganda	Jaume Tous Flaquer
Delegats	
Preferent	Bartomeu Fuster Pastor
	Pere Brunet Vives
Juvenils	Llorenç Siquier
Infantils	Mateu Garau Morey
	Miquel Garau Aguiló
Alevins	Jaume Gelabert Vaquer
	Bartomeu Mayol Serra
Benjamins	Gabriel Flaquer Terrassa
	Sebastià Pascual Tous
3ª Regional	Bartomeu Terrassa Ferrer
	Guillem Danús Servera

Encarregat de camp	Juan Martínez
Massatgista	Pere Vidal Madrid

Com es pot comprovar, es tracta d'una llista prou ampla i en la que, al parèixer, no s'ha deixat res a l'atzar. De fet, la nova directiva pareix haver començat amb ganes i il·lusió, condicions aquestes ben importants. La meta sembla esser la Tercera Divisió, per bé que el camí no serà senzill. Altres n'hi ha que deuen pretendre lo mateix: Artà, Pto.Cristo, Cardassar, Andraitx, Cade...

Qui més qui manco ja sap que en Bernat Gelabert és el nou entrenador del primer equip de l'Escolar. Ve amb l'aurèola d'un treballador seriós i d'excel·lent persona. L'any passat

va entrenar al Cardassar, començant molt bé i acabant no tan bé. Aquí s'espera que siguin bons el començament i el final. Seguirà entrenant als juvenils en Joan Terrassa, mentre que els altres equips encara no tenen confirmats els responsables respectius.

Crec que també són prou coneguts els jugadors que vénen a reforçar l'equip, amb aquella pretensió que apuntava de l'ascens. Destacable és el fitxatge d'en Badia, un jugador que no necessita presentació i que voldrien molts d'equips de categoria superior. Així mateix s'han incorporat Mondéjar, Guevara i Bernat Martí, que torna de l'Artà. De l'any passat han renovat pràcticament tots, amb la qual cosa i en principi, se pot dir que es compta amb una plantilla molt completa. S'ha reforçat la part devantera, que pareixia esser la més fluixa.

Tot el que queda escrit ve a demostrar que estam assistint a un nou canvi de rumb en la política de l'Escolar. La nova directiva pareix sebre lo que vol i com conseguir-ho. Jo sempre he manifestat la meua discrepància respecte d'aquest sistema de fer les coses. En futbol, dos i dos no sempre són quatre. Ara bé, ja vaig dir el mes passat, i repetesc ara, que no són moments per a la crítica. Si les coses surten bé i se consegueixen els objectius traçats, enhorabona! Si surten malament, a començar de bell nou, com tantes vegades ja s'ha fet.

Mentrestant, el camp segueix sense arreglar. S'arreglarà, diuen. Potser, inclús, que les obres hagin començat quan rebreu "Cap Vermell", però el retràs és evident i després tot són presses i nirvis.

He d'acabar fent justícia a la directiva passada. En un moment vaig dir que el seu propòsit era repertir els beneficis entre els jugadors, però que de beneficis no n'hi hauria. Rectific. Beneficis n'hi va haver i alguns jugadors se'n dugueren una bona espiellada. Queda dit.

Ah! Me passava per alt. Si tot es confirma, el Torneig Capdepera-Cala Rajada serà de luxe: Artà, Badia, Manacor i Escolar.